

HIER RADIO ORANJE

Een paar jaar geleden verscheen op een bekende verkoopsite een advertentie voor een buizenradio van de firma Kleis H. Kleijnjan uit Rotterdam. Niet alleen was deze maker mij onbekend, ook de

Gidi Verheijen

afbeelding van het toestel deed bij mij geen belletje

rinkelen. Ik heb het toestel toch aangeschaft om het feit dat mijn kleinzoon en kleindochter dezelfde achternaam dragen als de vermelde maker, maar vooral ook om het intrigerende opschrift "Hier Radio Oranje" op het firmaplaatje.

Kleis H. Kleijnjan / Hier Radio Oranje

Het op Marktplaats aangeboden kloeke radio-toestel is aan de voorzijde, midden onder, voorzien van een firmaplaatje met het opschrift "Hier Radio Oranje" en de naam Kleis H. Kleijnjan en het adres Charloise Kerksingel 16 in Rotterdam.

- Firmaplaatje van "Hier Radio Oranje", van Kleis H. Kleijnjan, Charloise Kerksingel 16 in Rotterdam.

Enig speurwerk brengt aan het licht dat Kleis Hendrik Kleijnjan op 30 oktober 1908 in Rotterdam is geboren en daar in april 1936 een radio-winkel annex radioreparatie-inrichting opent op het adres Charloise Kerksingel 16a. Over zijn activiteiten vanaf het beginjaar tot en met de bevrijding van ons land na WO II zijn geen bijzonderheden bekend. Maar onmiddellijk na die bevrijding laat hij van zich horen (en zien). Hij doopt dan namelijk de naam van zijn zaak om tot "Hier Radio Oranje", zoals o.a. blijkt uit een foto van de etalageruit van zijn winkel met datering 8 mei 1945.

- Etalageruit van de zaak van Kleis Kleijnjan met het opschrift "Hier Radio Oranje".
Foto: Gemeentearchief Rotterdam, gedateerd 8 mei 1945.

Deze stap wijst op een grote bewondering voor het station Radio Oranje, dat tijdens de Tweede Wereldoorlog dagelijks vanuit Londen een op Nederland gerichte radio-uitzending verzorgde. Die uitzendingen begonnen steevast met de aankondiging "Hier Radio Oranje". Mogelijk heeft ook meegespeeld dat zijn plaatsgenoot Kap. J.H. van de Broek deel uitmaakte van de staf van Radio Oranje. (Deze legerkapitein was later betrokken bij het radiostation Herrijzend Nederland, dat na de bevrijding van het zuiden van ons land vanuit Eindhoven dagelijks een radioprogramma in de lucht bracht.)

In mei 1947 schrijft Kleis Kleijnjan zijn bedrijf voor het eerst in bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel in Rotterdam met de handelsnaam "Hier Radio Oranje" en met als werkgebied 'winkel in radiotoestellen en -onderdelen, elektrische artikelen en radio-reparatie-inrichting'. Dit wijst niet op enige activiteit, althans zeker niet grootschalig, in de richting van de fabricage van radiotoestellen. Ook de allereerste advertentie die ik heb kunnen ontdekken (van 10 juli 1947) rept niet over een eigen productie van radiotoestellen.

• *Advertentie in Het Vrije Volk van 10 juli 1947.*

Het tijdschrift Radio Wereld publiceert in juni 1949 (Nr. 16) een foto van zijn servicewerkplaats. Het bijschrift bij die foto wijst naar de firmafolder, waarin de firma Kleijnjan zich aanbiedt voor de reparatie van zowel radio- als TV-toestellen. De redactie merkt daarbij op, dat de firma voorlopig haar tijd wel vooruit is.

Kleijnjan laat later in het Handelsregister aantekenen (volgens zijn woorden na de "invoering en uitzending van T.V. in Nederland") dat hij zich met ingang van 1952 ook bezighoudt met de kleinhandel in en reparatie van TV-toestellen. In 1957 komt daar dan nog de kleinhandel in grammofonplaten bij.

Kleis Kleijnjan is niet de enige radio-TV-handelaar die in die tijd het loodje legt. Op 1 mei 1962 heft hij zijn bedrijf op en op 25 juli

verklaart de arrondissementsrechtbank in Rotterdam het bedrijf "Hier Radio Oranje" in staat van faillissement.

Persoonlijke noot:

Een beperkt onderzoek naar de afstamming van Kleis H. Kleijnjan laat zien dat hij en mijn kleinkinderen een gemeenschappelijke voorvader hebben in de persoon van de in 1790 in Barendrecht geboren Kleis Jansz Kleijnjan.

Radiotoestel met de merknaam "Hier Radio Oranje"

Het radiotoestel met de merknaam "Hier Radio Oranje" is gebouwd op een chassis dat duidelijk op een heel ambachtelijke manier is gevormd. Het is niet strak van model. De uitsparing voor de nettransformator is uitermate slordig gemaakt en verder zitten er gaten in het chassis die geen functie (meer) hebben. Het heeft er alle schijn van dat het toestel een gelegheidsproduct is. Mogelijk is er zelfs maar één exemplaar van gemaakt. De inschrijvingen van Kleis Kleijnjan in het Handelsregister verwijzen in het geheel niet naar enige activiteit op het gebied van de vervaardiging van radiotoestellen. Ook zijn vele advertenties in Het Vrije Volk spreken niet van in eigen bedrijf gebouwde radio's.

De toegepaste onderdelen zijn uit diverse bronnen afkomstig.

De bekrachtigde luidspreker is van het Belgische fabricaat Socora. De stations op de afstemschaal hebben Nederlandse namen en op de rand van de schaal staat "GR Carpentier", mogelijk een verwijzing naar de familie Carpentier van het Belgische merk Carad. Behalve de gebruikelijke banden LG, MG en KG toont de schaal ook de visserijband (VG). Op de afstemschaal bevinden zich in de verflaag drie ronde uitsparingen. Links boven zit daarachter het afstemoog en rechts boven een kleine wijzer, die aangeeft op welke band is afgestemd. De functie van de ronde uitsparing midden rechts is onduidelijk.

• *Op de afstemschaal laat een klein wijzertje zien op welke band is afgestemd (op de foto is dat de MG). Het wijzertje wordt via een schaalkoordje door de bandenschakelaar bediend.*

De transformator is van het type Amroh Mu-Volt P127, waarvoor in de literatuur 1947 als jaar van oorsprong wordt vermeld. Daaruit volgt dat het toestel uit 1947 of later dateert. Verder is een antennefilter ingebouwd voor de

onderdrukking van signalen rond de MF. Dit filter is van het type Mu-Core 621, eveneens van Amroh.

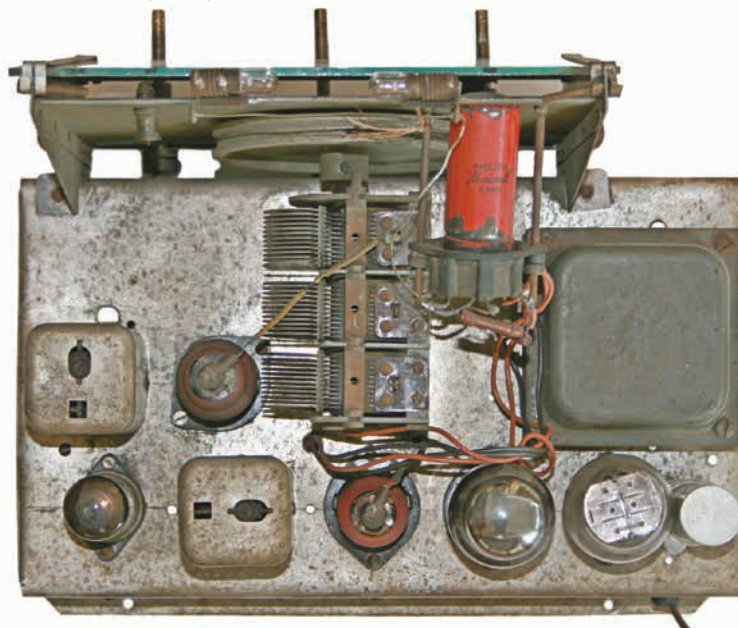
- De opening in het chassis voor de nettrafo Amroh Mu-Volt P127 is ietwat slordig, zeker niet professioneel, gemaakt.

De herkomst van de professioneel ogende kast is niet duidelijk. In die tijd werden dergelijke kasten van verschillende zijden voor zelfbouwprojecten aangeboden.

De aangetroffen lampenbezetting is EF22, ECH3, EBF2, EL3N, EM4 en 1805, een vrij ongewone combinatie. Een vergelijkbare combinatie is bekend van het Zwitserse merk Pailard, maar van enige connectie met dat merk lijkt geen sprake.

De EF22 fungeert als HF-voorversterker en

wordt gevolgd door de ECH3 als oscillator en menglamp.

- Blik op het chassis van het radiotoestel met de opvallende merknaam "Hier Radio Oranje".

De meeste bedrading is in de loop van de tijd bros geworden en moest daarom deels vervangen worden, net als de uitgangstrafo die aan de primaire kant onderbroken bleek te zijn. Ook de elco's in de voedingssectie, de koppelcondensator van de EBF2 naar de eindlamp EL3N en de kathodeweerstand en -elco van de EL3N werden vervangen.

Na deze ingrepen speelde het toestel weer op alle banden.

Het resultaat is een interessant object, maar als radiotoestel weinig imponerend.

